

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE: Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl. Pentru România și străinătate 10 fr. la an. Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc. Abonamentele se plătesc înainte.		Apare în fiecare Sâmbătă		INSERTIUNILE: Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sun- a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).	
EDITOR AL FOII: Aurel Popovici-Barcianu, director.		PROPRIETATEA Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.			

Dovezi de neputință.

În trăsături generale am dovedit deja, că stagnarea noastră politică este a se datori lipsei de organizație, ear' lipsa de organizație absolutei neputințe a unui rest de comitet național. Azi vom ilustra mai de-aproape această neputință. Dar' fiind-că fapte nu găsim în vieța acestui comitet dela eșirea lui din temniță, nici înainte nici după constituirea lui în societate pe acțiuni, vom arăta câteva isprăvuri de-ale celui organ de publicitate, care posa pe acest comitet.

Încă înainte de-a fi realizat noi un singur punct din programul național din 1881, căci afară de întărirea noastră în conștiința națională luptele noastre politice alt rezultat pozitiv n'au avut, vedem că organul consorțiului din Sibiu stabilește nouă principii de luptă, cari nici nu sunt scrise în programul național, ba sunt de-adreptul contrare acestui program.

Nu este săptămână, nu este aproape nici o zi, în care «Tribuna» se nu-și esalteze cetitorii cu chestia *federalismului*. A prins de undeva o idee, altfel foarte potrivită de-a captiva și dai cu ea înainte *fără a vedea că trece și calcă peste programul pe care am jurat cu toții*. «Tribunei» acum nu-i mai trebuie autonomia Ardealului, nici pe celelalte pretensiuni istorice nu le mai susține; ea vrea, rogu-vă, federalism, autonomie națională *teritorială*... și apoi las pe noi că ne vom croi noi legile și soarta noastră.

Întrebăm acum pe ori-ce om cu mintea sănătoasă, care nu mai e copil, nici prin prea mari bătrânețe n'a ajuns la vîrsta copilăriei, întrebăm, ce însemnează această tură de forță a «Tribunei»? Nu e ridicol, când cineva nu e în stare

a-și lua măcar un măr de pe pom și el strigă, că-i trebuesc luna și stelele de pe cer?

Dar' se nu credeți, că această ridiculă procedură a fost fără intenții. Ea voia doar' să mascheze incapacitate de acțiune celui rest de comitet și a Daia-niștilor adnexați, cari fără a putea obține cel mai minimal succes politic, făceau obștea să creadă, că ei luptă pentru *idealuri mari*. Adecă o donchișotiadă în toată forma.

În aceeași categorie vine socotită ținuta «Tribunei» pe acțiuni, în chestia reformei legii electorale. Se știe că programul național din Maiu 1881 fixează în privința aceasta următoarele:

„Crearea unei legi electorale pe basa sufragiului universal, sau cel puțin ca fiecare cetățean, care e supus la dare directă, să fie investit cu drept de alegere”.

Punctul acesta din program a fost interpretat și adus în discuție în anii trecuți de dl Slavici, care l'a proclamat chiar de cel mai cardinal postulat al nostru, fiindcă cu reformarea legii electorale e necesarmente împreună totala schimbare a stării noastre de apăsare politică.

Că dl Slavici avea deplină dreptate, au dovedit-o mai ales cele întâmplări în Martie a. c. la Budapesta, când cu schimbarea guvernelor. Opoziția pusese între condițiile de împăciuire și reforma legii electorale. Ugroniștii și în special Holló și Bartha cereau de-adreptul sufragiu universal. Ear' actualul șef de cabinet, Széll, le-a știut astupa gura, amenințându-i cu naționalitățile, cari în primul rînd vor profita din eventualele concesiuni.

Eată guvernamentalul „Pester Lloyd” ce scrie în chestia aceasta în numărul din 20 Martie:

»Atât șeful partidului ugronist cât și fidelul lui partisan Holló pretind sufragiu uni-

versal și votare secretă. Dar' credem că nu li-se va face *nici cea mai mică concesiu-ne*. Ade-vărat că în ale censului e colosală dispropor-ție în diferite cercuri electorale. Dar' e foarte greu, ca în *vederea raporturilor de naționalitate, să se resoalve chestia cen-sului și a arondării cercurilor în așa chip, ca ideea unității statului național maghiar să rămână neatinsă*. Pentru aceea dl Széll s'a ferit a trezi în deputatul Holló și *cea mai mică nădejde*, că ar avea de gînd să-i satisfacă în vre-o privință pretențiunei...»

Importanța reformei legii electorale o vîd deci dușmanii nostri mai bine ca noi. Și când a venit dl Slavici de ni-a arătat-o, «Tribuna» a făcut o cla-moare ne mai pomenită, batjocurindu-l pentru așa zisa »lege electorală europe-nească«. Dl Slavici ete un om cu *prin-cipii* politice și nu un om inconștient ca minorii cari represintă vederile con-sorțiului din Sibiu. Părerile lui sunt întemeiate pe convingeri și precum am vîzut, ele interpretau fidel un punct esențial din programul nostru național, *de care adversarii nostri politici au mai multă teamă*. De ce a ris deci »Tribuna« de acele părerii? Eacă pen-tru-ce: voia și trebuia să ascundă ne-putința stăpînilor sei, prezentându-i mai intransigenți, mai radicali și mai nu știu cum. Ce mi-e »legea electorală euro-penească?« Vă dăm noi altă marfă!... Și ne-au dat-o.

Dar' mai mult ca ori-și-ce dovedește neputința lor faptul, că »Tribuna« nu se sfîște de nici un mijloc pentru a-și asigura existența sa.

E de sigur o soarte vrednică de plîns când cineva nu poate exista în mod onest, ci numai atacînd cu înver-șunare pe toți cei-ce îi stau în cale. Și e condamnabilă procedură, când tu, incapabil și compromis, ai cutezanță de-a mai reflecta la loc de conducător în cele naționale. Astfel e »Tribuna«.

Nu vom enumăra întreaga serie de atacuri sêvêrșite față de persoane, cari prin faptele lor și-au dobândit neperi-toare merite pentru chestia națională. Nu vom insista asupra modului de dis-cuțiune al acestui ziar, de-a numi trădă-tor pe un șef de guvern și de partid din România, făcîndu-se astfel unealtă în mâinile partidului opus, numai pentru a-și asigura șubreda-i existență. Le lă-săm aceste pentru alții, cari de sigur vor veni și vor stabili exact responsa-bilitățile — căci în urma urmelor nime nu va face responsabil pe bietul Daian... Dar' ne vom ocupa cu cel mai nou cas exploatat de »Tribuna« în favorul existenței sale, cu casul alegerii din Arad.

Cine vede în atitudinea ziarului con-sorțiului din Sibiu o luptă în contra alesului episcop Goldiș, dată pe motive naționale, se înșală amar. Interesul ei de căpetenie, *unicul ei interes*, este a lovi în ziarul din Arad, care singur îi face concurență, avîndu-și cetitorii sei, cari țin mult la el. »Tribuna« și cei dela spatele ei cred că a sosit momen-tul de-a șterpeli cetitorii »Tribunei Po-popului“, pentru a-și asigura astfel situa-ția sa materială. Ceea-ce n'au reușit a face până acum, nici anul trecut prin caraghioasele acuse, că la »Tribuna Po-popului“ se tipăresc broșuri ungurești, ei cred că vor putea acum adecă să nimicească ziarul din Arad, asmuțînd obștea în contra lui. Bine știau cei dela »Tribuna« cari sunt durerile Ara-danilor, bine știau ei, de ce colorit po-litic este archimandritul Hamsea, cu care s'au aliat; bine știau ei, că nu este interesul »Tribunei Poporului“, ci e do-rința unei întregi diecese, ca sistemul vechiu să înceteze. Știau, dar' ce le păsă! Trebuia să lovească, *pentru-că numai așa putea să vîneze abonenți*. Ei, și o luptă cu un asemenea substrat e o rușine!

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

In grădină...

In grădină singuratic
Stau sub nucul înverzît,
Și aștept să vii la mine
Înger mândru, negrăit...

Număr clipele se treacă
Ca să uit al vieții chin,
Pe când frunzele se mișcă
In vers tainic, dulce, lin...

Negre... umbrele de seară
Spre apusuri au pornit,
Pe mini dorul mă tresară
Căci, durere, n'ai venit!.

Hunedoara. Nicu.

Doamna Elisabeta.

Ați auzit de prin cărți ori din povestirea celor-ce au făcut războiul, că pe vremea când mii de Români zăceau prin spitale de isbitura glonțului turcesc, era o femeie de neam de regi, cu inimă de înger și cu sufletul întreg pornită spre mângăierea celor cu griji și spre alinarea celor cu dureri. Și o numiau răniții »Mama lor«, că ea cu mila de mamă îngrija de răniți, și vrednică era de numele acesta, de cel mai frumos din câte le mai avea.

Era Doamna Elisabeta, Doamna țerii.

Precum a stat cu vitejască mînie soțul ei, Domnul Carol, în fruntea bărbatilor răs-boinici și-a cutremurat din temelie țăriile tur-cești, așa Doamna Elisabeta a stat în fruntea femeilor neamului nostru, cu grije de mamă înduioșată, ștergînd lacrimile și alinînd du-rerile mulțimii.

De câte ori sosea trenul aducînd răniți în București, Doamna Elisabeta alerga la gară și înșai primea pe răniți și trecea din vagon în vagon, îmbrăbătîndu-i cu vorbe mîngăi-toare, împărțindu-le bani și haine și pe mulți luându-i ca să le dee îngrijiri în spitalul în-ființat de densa.

Și erau primiți la gară răniții de multă mulțime adunată pe urmele Doamnei, și cântau musicile marșuri răsboinice, lumea le ura sănătate răniților și le făcea toate onorurile ce se dau vitejilor oșteni.

Când au sosit cei dintîiu răniți, Doamna le-a eșit înainte la Tirgoviște. Și plîngea ca par' c'ar fi fost dintr'aevea mamă acestor băieți. Și a venit până în București, stînd tot prin vagoane cu ei.

Încă de când s'a svonit numai că va fi războiu, inima D-nei Elisabeta era îngrijată de soarta viitoare a celor-ce vor suferi pentru țeară. Ear' după-ce s'a încins războiul, atîta și-a svîrcolit milostiva inimă și atîta a alergat pentru cei rășbiți de suferință, încât s'a îm-bolnăvit la urmă și a fost silită să zacă în pat, istovită de griji și de trude. Și deabia s'a însănoșat, putînd să iasă din casă, și alerga din nou pe la spitale, cu toate-că doctorii îi opriră alergătura, și dintr'asta era să i-se întoarcă rēul boalei din nou.

A dat totdeauna pildă și după ea toate doamnele noastre făceau asemeni. Și nu se sfa să stee alături cu țêrancele, cu mamele cari veniau să își vadă fiii răniți, să stee ală-turi cu ele la patul bolnavilor, vorbind cu ele, așa de prietenoasă și bună, încât părea că se cunosc de când lumea și că înșai e țêrancă din sat, ear' nu Doamnă a țerii.

Odată înșai Doamna Elisabeta, însoțită de soțul Ei, de Domnitor, a mers la spitalul militar din București și a intrat într'o odaie unde zăcea un tunar rănit și înșai i-a pus pe piept »Steaua României«. Când s'a auzit de cel dintăiu Român care a rămas mort în răsboiu ucis de o ghiulea de tun la Islaz, de sergentul Florea al Blejanului, D-na Elisabeta a trimis o cunună de foi de ștejar tăiate în bronz, să se așeze pe mormîntul celui dintăiu Român omorît de dușman. Acest Florea a în-ceput șirul cel așa de lung al morților căzuți pentru neatrănarea țerii noastre. Și pentru multă vreme îi va rămănea numele cioplit în piatra de pe mormînt, alături cu numele Doamnei, căci scris e pe cunună: »Doamna Elisabeta, sergentului Florea Blejan, mort pentru patrie«.

Spitalul înființat de Doamna, lângă palatul dela Cotroceni, a fost de poveste. Cei-ce au avut norocul să fie îngrijiți în spitalul acesta, dacă mai trăiesc, își vor aduce aminte de el în toate zilele vieții lor, că așezarea și starea lor acolo nu se poate arăta cu vorbe, ear' Doamna le era mamă, cum n'ar fi așteptat nici dela mamele lor.

Mîncarea li-se da din bucătăria palatului; aceleași mîncări cari se pregăteau pentru D-na

și pentru Curte, erau și ale răniților. Ear' îngrijitorii spitalului aveau porunca să aducă răniților ori și ce-ar pofti să mănânce și să bea, de ar fi fost ori cât de anevoios și de scump ceea-ce doriau.

Doamna stătea cât era ziua printre răniți, ear' cu Ea alături multe doamne din Bucu-rești, cari îngrijeau de răniți și, când era vre-unul greu bolnav și se lupta cu moartea, înșai Doamna veghia nopțile pe rînd cu doamnele celelalte la capul bolnavului.

Doamna aducea singură doctoriile răniților și le turna în linguriță, le potrivea lămăia și rumul în ceaiu, îi îndemna se mănânce când nu voiau; când veniau scrisori pentru răniți, de acasă, Doamna se așeza pe scaun în fața bolnavului și-i cetia scrisoarea. Ear' dacă voia rănitul să răspundă la scrisoare, D-na aducea o măscioară lîngă pat, lua hîrtie și condeiu și scria mamei lor și taților: rînitul spunea din gură ce avea să spue cui scria, ear' Doamna așternea pe hîrtie vorbele flă-căului. Și sta Doamna cu condeiu gata, pînă ce să se gîndească rînitul ce mai zice în scrisoare, și el eară spunea, și Ea scria earăși. Și când el nu se pricepea cum se zice mai bine, îl învêța Doamna și așa se sfătuiau amîndoi, cum se scrie.

Doamna alerga și pe la alte spitale din București. Și o cunoșteau toți răniții și bol-navii, și o iubeau, că pentru toți era de o potrivă de bună și blîndă. Un flăcău din-tr'un spital nu voia de loc să ia doctoriile, că erau amare de tot, ear' el cam îndărătnic. O zi întreagă s'au trudit doctorii să-l îndu-plece, și dejaba. Mai spre seară veni la spital

Dar' mai e un motor a luptei lor, care nu trebuie uitat. Ori cât s'ar sbate cei dela „Tribuna“ în contra fantomii contesionale, e foarte bine cunoscut, că directorul ei e un papistaș declarat și că inteligența lui nu-i permite a se ridica peste pasiunea lui particulară. Cunosând pe acest om, ori cât ne-am da silința, nu putem crede că el n'a învîtit suruburile de așa, ca lovind să ni-merească două muște de-odată, atât pe Aradani, cât și biserica lor. E un fari-seism și un jehuitism în tactica aceasta a „Tribunei“, ca în toate celelalte chestiuni ce le-a tratat cu aceeași lipsă de de fond cinstit.

Dacă se vor găsi creduli, creadă-le. „Tribuna Poporului“ își cunoaște chemarea sa și nu are lipsă de apărarea noastră. Pe noi ne privește casul mai mult din pricina că ilustrează mai viu nepuțința consorțiului sibian și pentru-că ne dă un motiv mai mult, să desvălim această neputință și se arătăm urmările ei desastroase pentru binele și liniștea poporului nostru.

Persecutarea preparandiștilor Români din Deva. Despre succesul examenelor dela preparandia din Deva, s'a mirat însuși ministrul unguresc. Dar' se nu credeți că doar' de bun, ci de slab ce a fost, și astfel a făcut întrebare, care este cauza de 50% dintre preparandiști au fost trântiți la examene. Profesorii au răspuns, că Românii sunt cei cari au fost trântiți la examene, deoarece-ce vorbind ei între sine tot românește, nu știu limba maghiară, și astfel nu sunt în stare a depune examenele. O fi, fi! Numai se alege cine se v'ă creadă, dl'or profesori!

Regele Carol al României, după știrile ce foile rusești zic că le-au primit dela consulatele române, va face încă în decursul acestei luni o călătorie la Rusia.

Nimic dela stat. In adunarea din 28 Maiu n. a diecesei aug. ev. slovacă a Neutrei, ținută în Bucovăț, Slovaci au respins întregirea venitelor preoțești dela stat, și au hotărât, ca din propriile mijloace să completeze minimul satorit în lege.

Ce va urma?

Dela un preot de pe Murăș, primim următoarele:

Am trecut și peste cea mai grea încercare la care au fost puși cândva preoții bisericii gr.-or., dar' am trecut cum n'am crezut, adică vînzîndu-ne pentru un blid de linte dreptul inalienabil ce l'am avut față de biserică și popor.

Eram mai mult ca sigur, că congresul național va respinge fără încungiur ajutorul statului, și va cerca altă cale, pe care se se ajutore clerul ortodox.

Doamna. »Auzi, vine Doamna«, îi zise îndărătnicului un îngrijitor, »o se te certe că nu iei doctoriile«. Bolnavul se înălța în pat, cu multă grabă, și zise: Ia, dă-mi într'o linguriță doftoria, și apoi o beu iute-iute. Să nu-i spu nimic! Că am s'o beau de acum.

Nu de cearta ei se temeau soldații, că ea nici știea cum să-i certe, ci de supărarea ei. Atăta bine le făcea și cu atăta iubire de mamă se purta cu ei, încât teama cea mai mare a lor era să nu o supere.

Când s'apropia de patul lor și-i întreba cu ochii plini de lacrimi și cu nespuse blândețe a vorbelor, dacă li-e mai bine și ce le lipsește, atunci bieților nostri flăcăi li-se umplea gura de plâns și-i mulțumiau și-i sărutau mâinile și earăși îi mulțumiau. Ear' unii, cei fără mame, plîngeau cu hohote.

Numai odată, o singură dată s'a întâmplat, ca la patul unui bolnav n'a voit D-na să meargă vre-o trei zile dearindul, și se feria de el. Era unul bolnav pe moarte; se duse de bună-voie în răsboiu și avea numai mamă, bătrână și săracă, ear' el singurul ei fiu. Simțea băiatul că moare, și plîngea într'una de jalea mamei. Și când a venit D-na la patul lui, i-a spus de mămă și a început să plîngă earăși. Ear' Doamna a stat ce-a stat și i-a vorbit îmbărbătându-l, dar' de-odată a năpădit-o plînsul de se scuturau hainele pe Ea. Ear' el, vîzînd-o plîngînd, a început să plîngă și mai tare, ca în pierzarea minții.

Era și Ea mamă; avuse o fetiță, pe domnița Maria, și Dumnezeu n'a voit să li-o lase să se bucure de ea. Și și-a adus D-na aminte de copilul Ei cel mort, și n'avea pe alții, și

Durere însă, că în această credință m'am înșelat.

Adevărat, că cea mai mare parte dintre preoții, cari au fost membrii ai aceluia congres, au fost contra primirii aceluia ajutor, dar' tot atât de adevărat este, că ceilalți membri au stăruit pentru primirea lui și astfel au călcat voința preoților cu simț și cu iubire față de biserică și turma lor.

»Ce va fi de noi, dle părinte, mă întreabă poporul, dacă s'a hotărât la Sibiu ca să v'ă plătească guvernul? Ce s'a alege de biserică noastră și de obiceiurile noastre? Cine ne va mai povățui, căci D-Voastră acum abia v'ă mai puteți mișca, fără-ca să nu fiți pîrțiți că ne agitați în contra Ungurilor? Toate au fost cum au fost până acum, căci V'ă aveam pe D-Voastră, dar' acum v'am pierdut. A sosit timpul, când proverbul: »Bate-voiu păstorul și se va risipi turma« s'a împlinit, cu un cuvînt am ajuns vremea de apoi. »Rău de noi și de copiii noștri, dle părinte«.

Eată de ce cugete este călăuzit poporul. Inzadar m'am încercat a-i spune și a-l convinge, că preoții cu toate acestea își vor ști face datorința, ca și până acum, și nu se vor de-părta de popor, toate au fost înzadar.

»Mai bine v'ar fi dat comuna acel ajutor, dacă cineva ne-ar fi provocat la aceasta și s'ar fi înțeles cu noi, decât să pățim așa o rușine, ca să v'ă plătească guvernul, pentru a-i servi interesele lui«.

Așa es e. Dacă cu toții ne-am fi pus în înțelegere cu poporul, care cu drag a jertfit și jertfește, și i-am fi spus cu toții că el trebuie să se îngrijască de soarta noastră, ca și noi să ne putem mai bine îngriji de a lui, de sigur că ne-ar fi ascultat și urmat întru toate.

Dar' aceasta nu am făcut-o, cu toate-că trebuia să o facem înainte de toate, ca să nu osândim poporul că pentru preoții sei nu face nimic, și deci suntem siliți, după împregiurări, ca să primim ajutorul statului.

Nu știu în alte părți ce impresie va fi făcut hotărîrea congresului în chestia aceasta, dar' în multe părți de pe-aici, ea a fost foarte rea asupra poporului.

Ne putem deci cu drept cuvînt întreba, că după toate acestea: *Ce va urma?*

G—u.

Din Bucovina.

Contra fraților noștri bucovineni s'a porit în timpul din urmă o goană turbată, de către organele guvernului bucovinean.

Mai mulți tineri universitari au fot trași de către senatul universitar în cercetare disciplinară, din cauză că au făcut demonstrațiuni la gara din Cernăuți, când cu fuga metropolului Arcadie la Viena.

Dlui Adrian P. Deseanu, teolog absolut, nu numai că i-s'a denegat dreptul de-a face riguroasele la universitatea din Cernăuți, dar' contra d-sale s'a dat și ordin de expulsare.

Asemenea ordin s'a dat și față de dl Victor Braniște, student în drept și colaborator la „Patria“, fratele dlui Dr. Valeriu Braniște, redactorul foii. Ambii au făcut recurs.

Față de aceste prigoniri, „Patria“ a luat o poziție deamănă, combătînd toate ilegalitățile ce le sîvîrșește guvernul și apărînd studențimea.

s'a gândit la potrivirea dintre Ea și biata mamă a flăcăului, și nu și-a putut stăpîni durerea.

Și n'a mai mers pe la patul bolnavului ca să nu pricinuească cu plînsul Ei plînsul flăcăului și să-i facă rău, amărîndu-i puținele zile ce le avea. Trei zile l'a ocolit, căci a patra zi flăcăul muri. Și însăși a scris mamei o scrisoare și i-a trimis un ajutor pe câte zile amărite o mai fi trăit.

Cu răniți sta de vorbă și-i întreba când au fost răniți și cum și ce au pățit ei pe acolo prin țara păgînilor. Li plăcea să asculte povești de prin răsboiu, și le spunea și Ea povești, ca să le mai treacă din vreme, celor mai greu bolnavi cari se svârcoliau.

Ea știe să povestească frumos, și-i închipue singură povești și le scrie ca să le cetească și altă lume. Și o cunosc toți cărturarii străini din frumșetea poveștilor isvodite de Ea și dintr'alte lucruri frumoase pe câte le scrie.

Celor însăși toși, când ieșiau din spital, Ea le da bani de cheltuială pe drum și ca să ducă și părinților acasă. Aceștia plîngeau ca niște copii, când plecau, despărțindu-se de »Mama lor«, ear' acasă aveau ce povesti cu săptămânile despre Doamna Elisabeta, despre bunătatea inimii Ei. Ear' mamele cele îngrijite, care își știau băieții departe în țară străină luptîndu-se, ori zăcînd în luptă cu moartea, binecuvîntau pe femeia care a fost mamă copiilor lor, și plîngeau și cereau mila lui Dumnezeu asupra Doamnei »care le-a mîntuit copiii de moarte«.

(„Fam.“)

G. Coșbuc.

Din acest motiv, ea a fost de două-ori confiscată.

Publicînd după aceea într'alt număr o telegramă de încurajare a tinerimii universitare din Cluj, către cea din Cernăuți, de nou a fost confiscată.

Indignată de aceste prigoniri fără temei și de ura turbată ce organele guvernului o poartă față de tinerimea universitară din Cernăuți, eată ce publică într'un număr al seu, din săptămîna trecută:

„A confiscă hîrtia, e ușor, căci hîrtia nu se poate sustrage armelor nimicitoare de natură fizică. Sufletul vostru, Românilor, se poate deci numai cu păcate ucide. — și nu cu confiscarea la ordin din partea unuia, sau altuia multă fără suflet. Ca să trăiți Românilor în veci, fiți și mai departe cinstiți, căci virtutea cinstei e binevăzută la Dumnezeu ginților creștine.

„Virtutea vechilor Romani se fie și a noastră. Virtutea patriotică-cinstită ne va face nemuritori, ne va face tari și vestiți.

„Legea creștină a bisericii ortodoxe se fie făclia noastră pe calea spre Golgota de acum. Timpul actual e greu, este un cuprător de ispite, dar' se fim cu virtute și ne vom curăți, trecînd prin ispitele și cursele cu multă iscusință pregătite nouă spre perzare — ca aurul în para focului — de tot ce ne poate omorî vre-odată.

„Noi se ne iubim mai mult sufletul decât trupul, se ne fie mai mult aminte de cinstea adevărată, care face sufletul nemuritor.

„Dușmanii pot confiscă Românilor cel mult trupul, vre-o câți-va cruceri, libertatea fizică etc., nu însă sufletul național, material și cu voință liberă.

„Românilor! Uniți-Ve în cugete și simțiri, și veți fi tari, nemuritori — neconfiscabili“.

Pactul.

Toate privirile compatrioților noștri maghiari, precum și ale populațiunii austriace, sunt ațintite de astă-dată asupra chipului cum se va încheia pactul.

Aceasta cu atât mai vîrtos, deoarece-ce între cele două guverne nu se poate ajunge la nici o înțelegere. Insași Coroana nu știe pe a cui parte se decidă. Fiindcă de astă-dată nu mai este vorba de o luptă între cele două guverne, ci de o luptă între Ungaria și Austria.

Chiar dacă ar demisiona contele Thun din cauza aceasta, guvernul care i-ar urma, tot astfel va fi silit să purceadă, deoarece-ce toate partidele din Austria, stau pe aceeași basă.

Szél earási nu voeste să cedeze nimic din formula sa, fiindcă chiar și de Coroană a fost aprobată.

Il invinuesc pe Thun cu aceea, că silește pe Monarch a decide într'o chestie, în care nici când n'ar fi fost iertat se o silească.

Dar' inzadar. Austriacii vor să dovedească de astă-dată, că odată cu capul ei nu se vor mai umili înaintea Maghiarilor. Prea mult au lăsat după voea lor, acum li-s'a înfundat, căci ei tot mai mult așteaptă.

PROSPECT

pentru înființarea unui institut de credit și economii pe acțiuni în Hațeg, comitatul Hunedoarei.

1. Scopul societății este a desvolta spiritul de economie în toate clasele societății prin primire de depuneri spre fructificare, și prin deschiderea de credite solide, a înlesni ori-ce lucrare onestă pe terenul agriculturii, industriei și comerțului, și altor afaceri de economie.

2. Societatea se înființează pe timp nedeterminat, cu un capital social de 100.000 coroane împărțit în 1000 acții de câte 100 coroane valoare nominală, sunătoare pe nume; în cas însă de a se subscrie mai mult de 1000 de acții, adunarea generală constituantă are drept a primi și urca capitalul social până la suma maximală de 200.000 coroane, împărțit în acții până la 2000, fiecare a 100 coroane valoare nominală.

3. Firma societății e românește „*Hatiegana institut de credit și economii, societate pe acții în Hațeg*“, ungurește: „*Hatiegana takaré- és hitelintézet részvénytársaság Hat-szeg*“.

4. Timpul pentru subscrierea acțiilor se fixează până inclusive 30 Iunie 1899 st. n. Subscrierile se fac cu mîna proprie, sau prin plenipotențiat. Minorenii, curanzii și corporațiunile juridice subscriu prin reprezentanții lor legali.

5. La subscrierea acțiilor sunt a se depune de fiecare acție 10% din valoarea nominală, adică câte 10 coroane, și câte 4 coroane spese de fundare, ear' 20% din valoarea nominală a fiecărei acții, sunt a se depune până la adunarea generală constituantă, despre ce vor fi înștiințați; restul capitalului de acții e a se plăti în ratele și termenele satorinde de direcțiunea înființîndei societăți pe acții, cu acea observare, că

una rată nu poate fi mai mare ca 10%, și termenele de plătire nu mai scurte ca 3 luni de zile, și că acționarii au drept a plăti mai multe rate, sau întreg restul deodată.

6. Plătirile acțiilor subscribe se pot face și cu părți fundamentale de a institutului „*Hatiegana*“ asociațiune de anticipațiune și credit, ungurește: „*Hatiegana*“ elöllegezési és hitelegylet mint szövetkezet în Hațeg, luând asupra-ne responsabilitate solidară, pentru ori-ce plătire ar încurge la numitul institut.

7. Membrii fondatori își rezervă dreptul de a alege prima direcțiune pe 3 ani de întăiu.

8. Toate plătirile împreună cu prospectul și coala de subscriere, au să se trimită până la termenul fixat pentru încheierea subscrierilor de acții (vezi p. 4.) la institutul „*Hatiegana*“ asociațiune de anticipațiune și credit, ung.: „*Hatiegana*“ elöllegezési és hitelegylet mint szövetkezet, în Hațeg, luând asupra-ne responsabilitate solidară, pentru ori-ce plătire ar încurge la numitul institut.

Hațeg, la 23 Martie 1899 st. n.

Fundatorii:

Dr. Gavril Suciu, adv. și proprietar în Hațeg, Samuil Ascleian, proprietar mare în Galaț, Dr. Aurel Vlad, cand. de adv. Hațeg, Paul Oltean, învăț. Hațeg, Michail Bontescu, adv. și proprietar în Hațeg, Ioan Baci, com. și propr. în Hațeg, Ambrosiu Bersan, propr. în Hațeg, Nicolau Nestor, vicar în Hațeg, Tit V. Gheaja, protopop gr.-or. în Hațeg, Ștefan Șielar, comerc. și proprietar în Hațeg, Alexandru Rimbaș, notar cerc. în Pesteana-mare, Iulius Popovits, comerc. și propr. Hațeg, B. Popovits, comerc. și propr. în Hațeg, Teodor Făgăraș, propr. în Hațeg, Ioan Cornea, propr. în Sântămăria-Orlia. George Costa, propr. în Hațeg, George Băiaș, propr. în Hațeg, Ioan Muntean, compt. și propr. în Hațeg, Aureliu Eliu, propr. și subcptb. în Hațeg.

Din România.

Dl I. Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei, a adresat agenților săi subalterni o circulară călduroasă și plină de îngrijiri pentru soarta țăranilor. Avînd în vedere marea secetă, care a compromis o mare parte din sîmînăturile de toamnă și chiar de primăvară, cum și izlazarile, ba amenință chiar și fînațurile, dl Kalinderu dispune a se da voie țăranilor să-și pășuneze vitele în poienile și unele porțiuni de pădure de pe domeniile Coroanei. Agenții să chema la ei pe țărani și să-i îndemne a-și sîmîna din nou locurile cu nutrețuri potrivite timpului, în care ne aflăm, recomandînd mai ales meul comun, care se poate sîmîna cu isbîndă chiar și în Iunie, putînd servi nu numai ca nutreț pentru vite în cursul iernei, dar' în cas de lipsă poate suplini și lipsa cucuruzului pentru hrana locuitorilor. Celor ce nu au sîmînță, aceasta li-se va distribui gratuit. Se îndeamnă totodată agenții a stăruî pe lângă țărani să facă frunzare pentru a asigura hrana vitelor peste iarnă. Cu ocaziunea curățirii pădurilor de pe domeniul Coroanei, vor aduna micile crăci cu frunzele de pe ele, le vor lega în mînușchiuri și după-ce se vor usca bine le vor înmagazina pentru proviziune în timpul iernii. Timpul cel mai priincios pentru asta este în Maiu și chiar în Iulie; mai târziu frunzele îmbătrînind, își perd puterea nutritivă.

CORRESPONDENȚA

Vaideiu, 28 Maiu n. 1899.

Onorate Domnule Redactor!

De multe-ori, ba mai în toată ziua am ocaziune a fi în atingere cu poporul, povestind, când de una, când de alta. Așa mai înainte povestind cu feciorii din comuna Vaideiu, mi-s'a dat ocaziune a auzi lucruri foarte uricioase și de compătimire din partea stăpînitorilor maghiari, și anume: Așa cred, că pretutindenea e știut, că oamenii mai săraci din comunele care se află în apropierea căii ferate sunt lucrători, nu-i vorbă, pentru bună plătișoară, la calea ferată. Dar' ce se auzi? Dintre lucrătorii din comuna Vaideiu s'a aflat un fecior foarte isteț și pricepător la lucru de pe linia ferată și pentru aceasta l-au pus »elómunkás«, cum zic ei, ba mai târziu a căpătat el privilegiu, de a substitui, când pe un boactăr, când pe altul. Nu trece mult după aceea și îl chiamă dl »Felvigyzó« la dînsul și îi spune căte verzi, căte uscate, că să-și maghiariseze numele, că apoi îl va institui într'o boctărie. Feciorul, Ioan Stroia, lăcomind la banii veninoși, s'ar fi indoit la vorbele cele dulci ale dlui »Felvigyzó«, dacă alți consăteni nu l'ar fi abătut dela cursa înșelătoare. Lucrătorul sus numit a mai avut doi ortaci, precum spune el și aceia s'au lăsat amăgiți de vorbele dlui »Felvigyzó« și și-au maghiarisat numele. Dintre acești doi, unul e din Binținț, celalalt din Jibot.

Acuma mă rog de dl »Felyigyzó«, sê binevoiască a nu amăgi poporul nostru cu astfel de curse, că doară bietul popor pentru banii aceia așa cred că asudă destul, nu pretindă sê se mai facă și Unguri Ori dacă am ajuns timpul acela, că numai națiunea d-voastră poate ajunge în bocări, atunci pofteste pe »Alföld« și găsești destui, dar' nu te întinde la așa lucruri uricioase și înșelătoare!

Mă rog mai departe de d-nii învățători și mai ales de preoți, că nu numai protocolul de eșite și întrate sê-l poate în evidență, ci și unele chestii ca aceasta, că nu e lucru mare.

Onorați d-lor preoți, sê nu mă condamnați, pentru-că vê trag atențiunea la astfel de lucruri, că nu zic aceasta cătră toți, numai cătră cei-ce au pornit pe calapodul dlui preot din »Algyogy-Felfalu«. Ași zice altcum, dar' mi teamă, că nu vrea sê mă priceapă!

N. Voina.

ȘTIRI POLITICE

Conferența de pace.

Această conferență se ocupă de present cu întrebarea, că cum s'ar putea încungiura pe viitor războaiele. Voesc anume sê aleagă tribunale internaționale de arbitragiu, cari sê hotărăscă la cas de neînțelegeri între state. Cu privire la desarmare sau mai bine zis la încetarea înarmărilor ce se continuă, nu se știe încă nimic pozitiv. Cu atât mai virtos, că încă dela început au luat hotărârea că toate desbaterile sê se țină în secret.

*

Grațieri în Italia.

În 4 l. c., ziua aniversării constituției italiene, Regele Umberto a isălit un decret, în urma căruia toți delincuenții politici vor fi grațiați, precum și aceia, cari au comis delict de vătămăre la libertatea de muncă.

Frecările în Orăștie.

Românul, mai bine zis inteligența română așa-i făcută, ca membrii ei sê nu trăească în bună armonie.

Il vedem acest simptom bolnăvicios în politica națională, unde »conducătorii« sunt desbinați și supărați unii pe alții până la cuțit. Il vedem pe terenul bisericesc, il vedem pe terenul social etc., cu un cuvânt pe toate terenele!

Noi dar' nici habar n'avem de conferența de pace din Haga, nici de meetingul monstru a cocoanelor Flammarion și Dr. Schabanoff — ci purtăm războiu pe toată linia fără crutare, și în cele mai multe cazuri fără motive obiective.

O singură excepțiune e fericita Orăștie! Adecă durere, a fost numai excepțiune. Frecările noastre însă nu-s de natură dușmănoasă; eu din parte-mi nu-s dușmanul nimănui din toată Orăștia, ceea-ce dovedesc în mod, cred eu, destul de convingător, articlii mei precedente, în cari n'am pretins altceva decât repararea acolo amintitelor necorectități și restabilirea bunului și cinstului nume al »Ardeleniei«, prin aceea ca sê nu pună conducătorul ei, acest institut în poziție ostilă contra unui alt institut, tot românesc și cultural.

Va sê zică m'am năisut a le sta în ajutor dlor »directori« dela »Ardeleana«.

Întreb, că toate acestea nu cu tot dreptul le poate pretinde ori-care Român cu simț adevărat pentru instituțiile noastre?

*

Ce se ține de motivul al doilea al divergențelor, adecă postul de paroch al doilea, am sê arăt în public, că eu, și mai mulți cu mine, pentru-ce suntem contra alegerii dlui Ioan Moța, cu atât mai virtos, pentru-că am aflat, că mai ales prin Sibiu s'au răspândit faime tendențioase, nedrepte, și pentru-ca sê se știe, că pe noi, ne conduc în chestia aceasta interesele adevărate ale bisericii noastre.

Afară de aceea că postul al doilea de paroch și excrierea de concurs s'a întâmplat cu ignorarea protopopului nostru și fără sê i-se fixeze leafa, așa că azi abia are vre-o 350 fl. leafă! noi suntem contra dlui I. Moța din următoarele motive:

Întău pentru-că partizanii lui nu se sfîesc a declara în public, că acest post s'a creat a priori pentru dl I. Moța; va sê zică dl Moța și nu postul ar fi de lipsă.

Apoi: s'a întâmplat, că din banii cei adunați în »pinca« Casinei noastre, a furat un faptuitor necunoscut vre-o 50—60 fl.

Eu ca vice-președintele casinei am făcut după înțelegere cu comitetul arătare criminală la judecatorie, contra unui faptuitor necunoscut; unde apoi doi martori au fasonat foarte agravator contra dlui I. Moța.

Fiind astfel dl I. Moța învinuit prin fasonarea acelor martori de o astfel de faptă criminală, eu cred că noi cari suntem con-

tra alegerii dînsului, procedem corect și nu partizanii lui.

Fasonarea acestor martori se poate ceti la judecătoria criminală în Orăștie.

Departă sê fie de noi sê afirmăm, că dl I. Moța a fi furat banii, însă fasiunile martorilor sunt atât de grele contra lui, încât noi nu credem, că dînsul ar putea sê fie preot aici, unde deja acest cas criminal regretabil e răspândit.

Pe noi totdeauna ne vor conduce numai interesele instituțiilor noastre și nu ale noastre personale; — din crutare până acuma nu am eșit în public cu motivarea ținutei; mele, dar' aflând despre minciunile răspândite prin Sibiu mai ales referitor la persoana mea, eacă 'mi-am motivat nișel ținuta.

Dr. Aurel Munteanu.

NOUTĂȚI

Stimaților cetitori ai foii noastre le aducem la cunoștință, că odată cu nrul 25 vor primi și chipul lui „Cloșoa“. Il vor primi însă numai acei stimati abonenti cari și-au achitat costul abonamentului cel puțin pe jumătatea întâia a anului de față. Fiind acest chip un cadou cât nu se poate mai potrivit pentru ori-ce Român, rugăm pe toți cetitorii foii noastre, sê grăbească cu trimiterarea abonamentului, pentru-ca tuturor sê-l putem distribui.

Dar evlavios. Dl Ioan Tath și soția Ana din Răcășdia au dăruit pentru biserica gr-or. I penticostar și un triod în preț de 30 fl. Primească sus numiții donatori pentru darul dat sfintei biserici mulțumită și dela Dzeu și și dela credincioșii bisericii noastre.

Ioan Radu, cantor.

*

A doua cercetare din partea comitetului suprem, contele Bethlen Miklós, însoțit de prim-comptabilul comitatului Pits, s'a făcut în Orăștie la 6 Iunie n. De astă-dată au scontrat toate ramurile administrative dela pretură.

*

Tîrgul de țară din Orăștie, care s'a ținut Dumineca trecută, atât cel de vite cât și așa zisul »tîrg slobod« a fost slab cercetat.

*

Avis! Domnii măiestri și sodali români din Orăștie sunt rugați a lua parte la adunarea constituantă, ce se va ține în 18 Iunie n. a. c., (prima zi de Rusalii) la 11 ore a. m. în localul școlai gr-or. din loc.

*

Se duce ori nu se duce Széll? Eată ce voesc sê știe locuitorii comitatului nostru. Deoarece dacă se duce, atunci vicișpanul nostru, dl Hollaki Ártur, rămâne tot aici în calitate sa de până acuma, ear' dacă nu se duce Széll, atunci se duce dînsul ca fișpan al comitatului Odorheiu, după-cum am spus și noi în nrul 20 al foii noastre.

*

Asociațiunea „Hațegana“ de până acum, se va transforma în societate pe acții. Din acest privilegiu s'au emis de cătră dl Mihail Bontescu și alți frunțași din Hațeg »Prospecte« pentru subscrierea de acții, pentru noua bancă românească, ce se va înființa sub firma: »Hațegana, institut de credit și de economii, societate de acții în Hațeg«. Prospectul îl publicăm la alt loc al foii în întregime. O coală de subscriere se afă depusă și la redacția noastră.

*

Examen de notar. Dl Alexandru Herlea teolog absolut și adjunct notarial în Vinerea, a depus Luni în săptămîna aceasta cu foarte bun succes examenul de notar, înaintea comisiei examinătoare din Deva.

*

Un lucru de laudă. Din Raportul-mare primim dela un parochian următoarele: Fiind școala noastră gr-or. într'o stare slabă, nevăcălită și nevărută, în una din ședințele comitetului am hotărît repararea aceleia. Bravul nostru învățător Petru Lula s'a angajat, că lucrul îl va duce d-sa în deplinire, numai comitetul parochial sê-i voteze o sumă anumită, pe lângă care sumă a mai jertfit și d-sa din banii proprii, și astfel lucrul mergînd înainte, școala s'a terminat în 10 Maiu st. v. a. c., spre bucuria credincioșilor. Mulțumim prin aceasta dlui învățător pentru osteneală și jertfa ce a adus-o și totodată și acelor parochieni, cari ni-au dat mână de ajutor, făcînd câte o zi de lucru.

*

Logodnă. Dl George Matheiu, conducător de tipografie în Bistrița, s'a logodit cu d-șoara Luisa Kräntner.

*

Avis! Toți acei d-ni, d-ne și d-șoare, cari au primit bilete spre vînzare din incidentul se-

ratei literar-musicală, arangiată de societatea »Petru Maior« în 4 Maiu st. n. a. c. sunt rugați a le retrimite societății, fie vîndute, fie nevîndute, până în 1 Iulie a. c. st. n. la adresa cassarului societății, Vasile Stan, Buda-pesta, IV. Ferencz-József rakpart 14. I. 13.

Nicolae Sulică,
preș.

Ioan Fruma,
secretar.

*

Petrecere cu joc se va ține în Dumineca Rusaliilor (6/18 Iunie 1899) în grădina dlui Adolf Strauss de cătră comitetul parochial al bisericii gr-or. din Hunedoara. În pauză corul vocal al bis. gr-or. se va produce cu vre-o câteva cântări. Venitul curat e destinat pentru școala gr-or. din Hunedoara.

*

Pentru comuna Cugir se caută un măiestru rotar, fie acela de ori-ce naționalitate. Dacă s'ar afla vre-un Român, va fi mai bucurios primit. Fiind Cugirul o comună mare, de lucru continuu poate fi asigurat.

*

Cununie. Ieronim Gelmărean și Leontina Deneș își vor sêrba cununia lor în 19 Iunie n. (a doua zi de Rusalii) în biserica gr-or. din loc la orele 4 după amiază.

Dorim fericire!

*

Alegere de notar. În 7 Iunie n. a. c. s'a făcut alegerea de notar pentru cercul Petrița. A fost ales simpaticul și binemeritul Ioan Vassiu din Petroșeni. Se aduce laudă dlui fisolgăbireu Buda Károly, care acum pentru a doua-oară a dovedit că e imparțial.

*

Invitare la Iuniealul, ce se va arangia Duminecă la 11 Iunie st. n. a. c. lângă podul societății »Victoria« din Lupeni. Venitul curat e destinat pentru edificarea bisericii gr-cat. din loc. La cas de timp nefavorabil se va ține în sala hotelului.

*

Bătăie sângeroasă. Aseară niște reușcători Stoica David lui Lazar și Cosma Nicolae lui Iosif a eșit în drum înaintea lui Filimonesc David din Rengeț și într'atăta l'au lovit cu niște pari de goron încât bietul a rămas jos fără simțiri. Gendarmi au plecat la fața locului dimpreună cu medicul Ioan Recea. Se zice că ar mai fi complici la bătaia aceasta și că chiar judele Stefan Nicolae i-ar fi îndemnat la faptul acesta.

*

Bucurie și — durere. Funcționarul dela direcțiunea financiară din Timișoara, Béla Klesky a primit telegrafice știrea, că a fost numit revisor de compturi. Se afla tocmai în birou, când a primit această știre și bucuria i-a fost nespuse de mare, deoarece aceasta era dorința sa ferbinte. Toți colegii sei îl felicitară îndată. Când voia sê meargă acasă, ca sê-i spună și nevastei sale despre avansare, i-a venit o altă telegramă, în care i-s'a făcut cunoscut, că feciorul său, Béla Klesky, locotenent la honvezi în Pressburg, s'a — împușcat. Nu mai știa ce sê facă, auzind această știre dureroasă. La nevastă-sa nu i-a spus decât numai despre avansarea sa, dar' mai târziu tot a aflat și ea din foi. Această bucurie împreună deodată cu așa o mare durere, l'a pus în pat, unde și-a găsit moartea.

*

Reclama e sufletul comerțului. După un ziar german un anunț, pentru-ca sê aibă efect, trebuie sê apară cel puțin de sece-ori. La prima inserție cetitorul nu-l vede; la a doua îl vede, dar' nu-l cetește; la a treia îl cetește; la a patra se înțormează de prețul articolului reeomandat; la a cincea notează adresa; la a șasea vorbește despre dînsul soției sale; la a șaptea își propune sê cumpere; la a opta cumpără; la a noua vorbește despre el amicilor lui; în fine la a zecea, prietenii vorbesc despre dînsul soților lor. Și cu toții, la rîndu-le, cumpără acel articol, prin urmare, judecați efectul!

*

Colonisări în Bănat. Administrațiunea comitatului Timiș a primit încunoștințare dela ministrul unguresc de agricultură, că voește sê mărească comuna Recea, și aceasta prin colonisarea a o sută familii de agricultori maghiari. Li-se vor împărți acestora 2002 jugere catastrale de-ale erarului, primind fiecare câte 20. Fiecare familie trebuie sê aibă însă o avere de 1000 fl. Casele vor fi clădite de erar și moșia dimpreună cu casa va fi socotită cu 3620 fl. Fiecare familie colonisată va plăti la început 600 fl., ear' restul îl va amortisa în decurs de 50 ani, cu 4% interese. 50 de case s'au și clădit deja, în anul viitor se vor clădi alte 30, ear' în 1901 20 de case. Și-apoi sê mai zică cineva, că guvernul unguresc nu se îngrijește de soartea locuitorilor acestei țeri.

*

Opoziția în contra primelor căi ferate. Opoziția contra construirii primelor căi ferate ne pare acuma ridicolă, dar' nu cunoaștem nimic mai comic decât părerea unei corpo-

rațiuni de învățați a institutului de medici din Bavaria, exmisă cu ocaziunea construirii căii ferate între Nurenberga și Turta, care a fost prima linie în Germania în anul 1836. Eată textul sentenței: Transportarea persoanelor prin care trase prin abure este a se opri în interesul sănătății publice, deoarece-ce mișcarea repede provoacă turburări serioase în creerii călătorilor. Aceste turburări sunt de natura deliriului tremens (urmarea beției). În cazul dacă călătorii s'ar expune totuși acestui risc împotriva acestui avis, spectatorii trebuie sê fie scutiți prin toate mijloacele. Vederea unui tren în mișcare este deajuns ca sê provoace asemenea turburări de creeri; aceasta a fost constatată prin experiență și prin observările actuale. Prin urmare autoritățile trebuie sê dispună, că o îngrădire de scânduri sau altă materie similară sê fie pusă în înălțime barem de cinci urme de-alungul întregii linii a căii ferate.

*

Fumatul oprit. Pe străzile orașelor din Germania, până la anul 1848 a fost oprit fumatul. Cât de strict s'a observat această oprire, se vede din următorul fapt. Literatul Kühne în 1843 eșind pe strada Berlinului cu țigara aprinsă, a fost îndată agrăit de un polițist și rugat ca sê solvească 2 taleri pedeapsă, la din contră va fi dus la poliție. Kühne întrebă pe polițist că pentru-ce urmăresc așa de aspru pe fumători, deoarece-ce 2 taleri sunt bani mulți. La care întrebare a căpătat următorul răspuns: Nu fumatul d-tale se pedepsește așa de aspru, ci acea împrejurare, că ai lăsat sê fii surprins fumând.

*

Cum se alungă grindina? Săptămîna trecută a bătut grindina în provincia Piemont (Italia), nimicind aproape toată recolta. Hotarul comunei San-Giorgio a scăpat însă neatins, căci locuitorii acestei comune, auzind vuetul furtunei, au pușcat din niște piulițe așezate pe hotar. Și, minune, până-ce prin împregiurime grindina căzută era de mărimea nucilor, peste hotarul acelei comune, s'a vîrsat numai o ploidică lină. 2½ ore a ținut pușcarea din piulițe, dându-se 350 pușcături. Astfel au scăpat de o pagubă enormă, ce le-ar fi cauzat grindina.

*

Eliminări cu droaia. Sub acest titlu »Patria« din Cernăuți publică următoarele: În zilele trecute au fost eliminați 3 elevi ruși din gimnasiul superior de stat din Cernăuți. Causa acestei măsuri severe este, că elevii gimnasiști au purtat brăne cu colori slave. Iritațiunea între Rușii bătrîni e generală. Aflăm, că ziarele de Duminecă ale Rușilor bătrîni »Buk. Widomosti« și »Pravoslawnâ Bukowyna« au fost confiscate, probabil din cauza acestor întimplări. În tot cazul măsurile acestea caracterizează de minune situațiunea chaotică, în care a ajuns guvernul local. Sê le fie de bine!

*

Muncitorii și desarmarea. Muncitorii din Ungaria au primit un apel din partea comitetului partidei muncitorilor din Buda-pesta, în care le arată căt de mult costă susținerea armatelor. În apel sê cere încetarea înarmărilor, căci, zice apelul, »noi nu căutăm fericirea în lupte sângeroase, ci în muncă pacinică«. Milioanele ce se spesează pentru armată, sê se întrebuinteze pentru scopuri mai tolositoare, cum sunt de exemplu: casarea taxelor școlare, îmbunătățirea salariilor învățătoresți, înmulțirea școalelor, înființarea de școale industriale, ajutorarea muncitorilor bolnavi, ajutorarea văduvelor și orfanilor, împușinarea orelor de lucru, ștergerea dării de consum etc. Comitetul cere ca sê se propage aceste idei, »căci ori-ce idee numai atunci poate învinge, dacă a străbătut în conștiința publicului«.

*

Atentat cu vitriol. Unul dintre cei mai avuți Ruși, milionarul Leon Brodsky din Kiew, a fost victima unui atentat cu vitriol. Anume o franceză l'a pândit odată și trecînd pe lângă dînsul i-a aruncat vitriol în față, în urma căreia și-a pierdut un ochiu.

*

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ de Iosif Tăbăcariu și Ilie Turdășan se afă de vînzare la institutul tip. »Minerva«. Mai mulți preoți au procurat aceste broșuri pentru a le distribui ca premii copiilor de școală cu ocaziunea examenelor. Prețul unui exemplar 10 cr. plus 3 cr. porto. Banii sunt a sê trimite înainte.

POSTA REDACȚIEI.

Dlui G. G. și soții în R. — Dacă nu sunteți mulțumiți cu preotul D-Voastre și știți că aveți dreptate în cele-ce susțineți, faceți arătare la Consistor, ca cel mai competent for în astfel de afaceri. Cercețați lucrul mai cu de-amănuntul dar' nu ascultați de cei-ce voesc sê vire zizanie între popor și preotul lor.

Porci de prăsilă.

Potrivit anunțului inspectoratului hergheliei din Făgăraș dto 11 Maiu a. c. nr. 1108, din prăsilă rîmătorilor (porcilor) aflători la proprietatea hergheliei se vor vinde spre scopuri de prăsilă mai multe scroafe de rassa mângăliță curată. Prețul câte a unei scroafe e cu 40 fl., dar' pentru proprietarii mici, cum și pentru alți proprietari, recomandă de Reuniunea noastră ca vrednici de favor, prețul se statorește în mod excepțional cu 35 fl.

Atragem prin aceasta luarea aminte a membrilor Reuniunii noastre asupra favorului ce se îmbeie conform celor de sus și totodată rugăm pe doritorii de a cumpăra să se adreseze în acest scop subscrisului comitet, indicând numele, locuința cu posta ultimă, cum și numărul scroafelor, ce dorește a cumpăra. Sibiu, 23 Maiu n. 1899.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului«.

Dem. Comsa,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

Tulumbe de stropit vile.

Numeroși viieri ne-au recercat și ne recercă, durere, acum într'un târziu, să-i vestim »în pripă« de unde să-și cumpere și cu ce preț tulumbe de stropit vișele contra peronosporiei, tulumbe firește bune și nu tocmai scumpe. Fiindcă unui fiecăruia nu suntem în poziție, răspundem în scurt prin ziarele noastre astfel:

Comisiunea economică a comitatului Sibiu a rezolvat deja cererile, acordând comunelor politice și tovarășilor agricole (nu și persoanelor singurate) din acest comitat și anume de astă-dată 63 tulumbe cu prețul redus de câte 4 fl. 66 cr.

Ceialaltii doritori sunt avertați a se adresa, în scopul cumpărării, de-adreptul la firme solide, între cari Carol F. Jickeli în Sibiu imbie tulumbe aevea bune și ieftine și anume:

- a) »Excelsior« cu 9 fl.
- b) »Austria«, model 97 cu 10 fl. 90 cr. și
- c) »Austria«, model 93 cu 14 fl. 90 cr.

Tulumbe »Austria«, model 93 s'au fost distribuit prin comisiunea amintită în anul trecut, ear' »Austria« model 97 în acest an. Și unele și altele s'au dovedit a fi îndemnatice și destul de trainice. »Excelsior« este numele unui fel de tulumbe mai ieftine, dar' încâtva mai slăbuțe.

În ce privește stropirea însăși, ne provocăm la instrucția noastră din anul trecut, instrucție, care s'a fost trimis primăriilor noastre și care s'a fost publicat în același timp prin ziare.

Sibiu, 25 Maiu n. 1899.

Biurul »Reuniunii agricole române din comitatul Sibiiului«.

Dem. Comsa,
președinte.

V. Tordășianu,
secretar.

Mulțumită publică.

Subscrisul în numele comitatului parochial aduc sincera mea mulțumită stimaților domni și doamne, cari vîzînd lipsa neîncunjurată de care a suferit biserica noastră în privința împodobirii, și-au pus la inimă acel gând bun spre a ni-o împodobi barem în parte și acești binefăcători sunt:

D-nul Iosif Krauss cu stimabila d-nă Regina, director de mine în Porcurea, care ni-a procurat perdelele la ușile Invierii, o masă și patru icoane în preț de 20 fl. v. a.

Totodată ne-au făcut mare bucurie pe Dumineca Floriilor darul dat de adevărați Români dl Simeon Deac și stimabila doamnă Florentina din Săcărâmb, care este un potir și discul cu cele de lipsă pentru sf. cuminecătura în preț de 33 fl. v. a.

Precum a fost primit denarul vîduvei, așa înduratul D-zeu s'le primească acestea daruri, cari vor fi spre mărirea în casa lui D-zeu, ear' nouă spre vecinică amintire.

Porcurea, 4 Iunie 1899.

Nicolae Popa,
paroch.

MUSICĂ NAȚIONALĂ.

Românii grănițeri din Severin au cele mai multe și mai frumoase jocuri naționale românești. Deosebit de frumoase, elegante și puternice artistice sunt jocurile bărbaților.

Îți crește inima, când vezi siruri lungi de grănițeri voioși jucînd Iedera, Cărligul, Tropa, Poșovaica pe un p.cior, Poșovaica pe amîndouă picioarele, Ciocănița, Ciutulica, Doica-fira, Ostrovanca, Crăiasa, Urșă, Rața, Arnindeaua, Blânda, Momiru etc.

Precum sunt jocurile grănițerilor noștri, tot așa de drăgălașe și pline de motive românești sunt melodiile a acestor jocuri, pe cari dl A. Sequens, profesor de musică la institutul teologic-pedagogic din Caransebeș le-a adunat, armonizat pentru pianoforte și tipărit în atelierul litografic Oscar Brandstätter în Lipsca într'un caet elegant și pe hârtie foarte fină.

Jocurile mai sus amintite au ajuns în proprietatea dlui Petru Valușescu (Caranse-

beș), dela care se pot procura cu prețul de 80 cr. (2 Lei) trimise franco.

Le recomandăm tuturor, cari iubesc musica națională românească!

Bibliografie.

A apărut în »Biblioteca Noastră«: **Poftă bună!** Carte de bucate, de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste șase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebuița în ori-ce gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adevărat:

Supe și Ciorbe — Assiette — Rasoluri — Sosuri — Legume — Fripturi — Garnituri — Salate — Prăjituri — Torte — Cofeturi și Bomboane — Cremuri și Parfeurii — Inghetate — Dulcețuri și Compoturi — Diferite beuturi etc.

O recomandăm cu toată căldura dnelor române.

Prețul unei broșuri 70 cr., plus 5 cr. porto.

Se poate căpeta și la institutul »Minerva« în Orăștie.

Pentru redacție responsabli: Petru P. Barițiu.

Szám 1950—1899. kig.

(530) 2—2

Pályázati hirdetmény.

A szászvárosi járásban Romosz hely székhelyül egy III-ad osztályu erdőőri állás elhalálozás folytán üresedésbe jöven, annak választás útján betöltése czéljából pályázatot hirdetek.

Érintett állás 300 frt évi javadalmazással van összekötve.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy ép, erős testalkatukat, különösen jó látó és halló képességüket a megyei főorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról tanuskodó anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek, nemkülömben a román nyelvnek írásban és szóban való bírását és végre az erdőőri szakvizsgának letételét igazoló okmányokkal felszerelt és saját kezűleg irt folyamodványaitak annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a később érkező vagy hiányosan felszerelt folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

A választást **f. évi június hó 15-ik napjának d. e. 9 órájára** Romosz hely község községi irodájába tűzöm ki.

Szászváros, 1899. május hó 31-én.

Fodor Gyula,
főszolgabíró.

Szám 127—1899

(531) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszék 1898. évi 5413. számú végzése következtében Dr. Russu Oktáv nagyszebeni ügyvéd által képviselt „Albina“ nagyszebeni tak. és hit. intézet javára Stancsay Albert és Robotin Péterné ellen 137 frt s jár erejéig 1898. évi december hó 10-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 340 frtra becsült házbitorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 226/1. 1898. számú végzése folytán 137 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi december hó 28. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 88 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Kis Almáson Robotin Péterné házában leendő eszközölésére 1899. évi június hó 15. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Algyógyon, 1898. évi június hó 2-án.

Schuster Vilmos,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 6831—1899. tkv.

(533) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi hatóság Burszész Miklos Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtónak Jurka Dán alsó-száláspataki lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 130 frt tőke ennek 1896. évi december 1. napjától járó 8% kamatai 28 frt 70 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 9 frt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Zsurka Dán végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék pui kir. jbiróság területéhez tartozó Alsó-Száláspatak községi 35 sztk. A 1—9, 11—12 rdsz. alatt foglalt Zsurka Dán nevén álló fele rész

ingatlanokat a 190 sztkjben A 1—7—9 rsz. alatt foglalt Zsurka Dán nevén álló B. 10 sorszám alatti 1/14 rész. ingatlanokat a 225 sztkjben A 1—3. rdsz. alatt foglalt Zsurka Dán nevén álló 1/4 rész. ingatlanokat a C. 1 alatt Zsurka Dán kinek neje Szakács Flore javára bekebelezett kikötmény érintetlen hagyásával a 371 sztkjben A 1. rsz. a foglalt Zsurka Dán nevén álló egész ingatlanokat rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 634 fit tevő kikiáltási árban az 1899. évi szeptember hó 4-ik napján d. e. 10 órakor Alsó-Száláspatak községének elöljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül ingatlanuk kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezében letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt a másik felerészét pedig ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kér-

vény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog be-számítatni.

A kir. tkvi hatóság.

Hátszegen, a kir. jbiróságnál 1899. évi április 27-én.

Savu,
kir. aljbíró.

Un învățăcel.

La subscrisul comerciant din Orăștie se caută un băiat, care să aibă 2—3 clase gimnasiale

ca învățăcel.

Cei-ce pe lângă limba română în vorbire și scriere posed și limbile maghiară și germână vor fi preferiți.

Ioan Lazaroiu,
comerciant.

(532) 1—

Intreprinzător român!

Subscrisul aduc la cunoștința P. T. publicului din loc și jur, că întreprind **ori-ce lucrare ce se ține de lemnărit și zidărit**, precum: **edificii mai mici, partere, școale**, și întocmesc totodată și **planurile recerute**.

Toate aceste lucrări le săvîrșesc pe lângă **prețuri foarte moderate**.

Ca fiind un nou începător, rog on. public și îndeosebi on. comitete bisericești și școlare să binevoiască a mă sprigini, promițînd a le face **lucru solid, bun și trainic**.

Cu deosebită stimă

(529) 2—6

Ioan Părău,

întreprinzător în **Orăștie (Szászváros)**.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie (Szászváros)

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de vizită
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț-Curent.
Anunțuri
Registre
Imprimare
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc.

Există deja de 11 ani și este pro-văzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce coman-de repede și cu prețuri mode-rate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.